

Cuma Hutbesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الله تعالى: وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّيْتَهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَزَقْنَاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيْتَهَا

وقال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم: الْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ

Nefsimizle Mücadelemiz

(02.06.2023)

Aziz Mü'minler!

Yeryüzünde sayısını tespit edemeyeceğimiz sayıda çok canlı yaşıyor. Yerdeki karıncadan gökteki kuşa, denizdeki balıktan mikroskobik varlıklara kadar o kadar çok hayat arkadaşımız var ki bu dünyada.. Aslında insan, bu büyük canlılar ailesinin küçük bir üyesi durumunda. Bununla birlikte insanın canlılar içindeki yeri bambaşkadır. İnsan, Allah'ın kendisine bahsettiği farklı kabiliyetlerle diğer canlılardan ayrışabilmekte ve bütün canlılara hükmedebilecek bir noktaya yükselebilmektedir. İnsana bu imkânı sağlayan özelliklerinin başında ise elbette onun akıl sahibi olması gelmektedir.

İnsan, akıyla doğruyu yanlıştan, güzeli çirkinden, hakkı batıldan ayırır; muhakeme kabiliyeti ve iradesiyle de iyi ve kötü arasında bir tercih yapma imkânı bulur. Kur'an-ı Kerim, insanın bu özelliğine vurgu sadedinde, nefsin iyi ve kötü olanı seçme kabiliyetiyle donatıldığını ifade etmektedir.¹

Kıymetli Kardeşlerim!

İnsanın fitraten iyi ve doğru olana yönelme, onu kabul etme eğilimi vardır. Ancak yaratılışından gelen bu eğilimine rağmen insan, pek çok sebebe bağlı olarak iyi ve doğru olanı terk edip yanlış ve kötü olana yönelebilmektedir. Peki, insan nasıl olur da iyi olanı bırakıp kötü olanı seçmeye yönelebiliyor? Bunun sebeplerine baktığımızda, şeytanın kötü olanı süsleyerek insana iyi ve güzel gösterdiği gerçeğiyle karşılaşırız.² Her kötülüğün veya her günahın bir mazereti vardır. İşte o mazeret aslında şeytanın telkininden başka bir şey değildir. Şeytan Hazreti Âdem'i de böyle kandırmış; yasaklanmış ağaca ancak mutluluk ve ebediyet vadederek onun yasağı çiğnemesini sağlayabilmişti.

Kardeşlerim!

İnsanın nefesine yenik düşmesinin sebeplerinden biri de günahı hafife alınmasıdır. Hâlbuki biliyoruz ki, küçük bir yara tedavi edilmediğinde insanın hayatına mal olabilir. Günah da böyledir. Her günah insanın manevi dünyasında bir gedik açar ve o gedik kapatılmadığı takdirde, günah artık normal ve basit görünmeye başlar. Peygamberimiz (s.a.s.) de, her günahın insanın kalbine bir leke bıraktığını ve günah işleye işleye nihayetinde kalbin tamamen karardığını ifade eder.³ Günahın kalbimize kök salmasına müsaade edemeyiz. Öyleyse hiçbir günahı basit görmemeli, günahın ardından hemen tevbe ederek, günahın maneviyatımızda meydana getirdiği tahribatı derhal telafi etmeye çalışmalıyız.

Nefsi terbiye edebilmek için ayrıca ibadete ihtiyacımız vardır. Hiçbir şeye gayret olmadan ulaşamayız. "İnsan için sadece çabasının karşılığı vardır."⁴ ayeti, manevî tekâmülümüz için de geçerlidir. Maddî kazançlarımız için aktığımız tere, tükettiğimiz enerjiye baktığımızda, manevi olgunluğumuzun da çabasız ve gayretsiz olamayacağını kolaylıkla idrak edebiliriz.

Değerli Mü'minler!

Nefsimize hâkim olabilmenin bir yolu da yalnız kalmamak ve kendimizi iyi ve doğru şeylerle meşgul etmeye çalışmaktır. Günahların çoğu yalnızlıkta işlenir. Boş zamanını iyi planlayamayan, sâlih ve doğru şeylerle meşgul olmayı başaramayan kimse, şeytanın telkinlerine daha fazla açık hale gelir. Maddî ve manevî varlığımızı, bulduğumuz çevrenin imkânlarıyla korur; hayırlı ve faydalı işlerle geliştirir; tâât ve ibadetle besleriz. Doğru ve sağlıklı bir çevrenin içinde bulunmanın, faydalı meşguliyetler edinmenin manevî, ahlakî ve ruhî olgunluğumuz bakımından son derece önemli olduğunu lütfen aklımızdan çıkarmayalım.

Bilmeliyiz ki, başıboş ve dizginsiz bir nefsin kafasını duvarlara çarpması kaçınılmazdır. Nefsimize hâkim olmak ve onu terbiye etmek ise cihadların en büyüğüdür. Efendimiz (s.a.s.)'in gerçek cihad olarak nitelediği⁵ nefsimizle mücadelemizde Rabbim cümlemizin yar ve yardımcısı olsun. Cumamız mübarek olsun.

DİTİB Hutbe Komisyonu

¹ Şems, 91/ 7-10.

² En'âm, 6/43.

³ Tirmizî, Tefsîr, 83; İbn-i Mâce, Zühd, 29.

⁴ Necm, 53/39.

⁵ Tirmizî, Fezâilü'l-Cihâd, 2.